

[Jacob Sørensen.]

udvalgsarbejde. I øvrigt er vi positivt indstillet over for forslaget.

Erlendsson (FP):

En af dansk administrations store plager er de mange instanser, sagerne alt for ofte må passere, før en afgørelse kan træffes.

En god løsning på dette problem har været den færøske hjemmestyreordning. Jeg ser ikke bort fra, at de færøske bestræbelser for hjemmestyrets indførelse aldeles ikke var motiveret ud fra sådanne bevæggrunde, men virkningen af hjemmestyret i retning af en mindre indviklet bureaukratisk sagsbehandling og større kompetenceafgivelse til lokale, velorienterede myndigheder har ikke desto mindre været lykkelig.

Ved hjemmestyrelovens ikrafttræden den 1. april 1948 blev nogle færøske sager udskilt som særanliggende, mens andre vedblev med at være fællesanliggende. Sager og sagsområder, der ved lovens ikrafttræden principielt betragtedes som færøske særanliggende, blev opført i et bilag til loven, og i lovens § 2 står, at hjemmestyret kan bestemme, at alle disse sager og sagsområder straks skal overgå til hjemmestyret med den følge, at dette overtager de dermed forbundne udgifter. Med den samme følge kan hjemmestyret på et senere tidspunkt bestemme, at sager og sagsområder på listen, der ikke straks overtages, skal overgå til hjemmestyret.

Det er således klart, at der i lov om Færøernes hjemmestyre er tale om to principielt forskellige sagsområder. For det første: særanliggende, der finansieres af hjemmestyret alene. For det andet: fællesanliggende, hvis udgifter bliver afholdt helt eller delvis af den danske statskasse.

Ved hjemmestyrelovens anden behandling den 19. marts 1948 sagde folketingsmand P. M. Dam, det står sp. 3316 i Folketingstidende 1947-48:

»...vil jeg bede ærede medlemmer af det høje ting inden for alle danske partier modtage min højagtelse og tak for den nationalt forstående, frihedselskende, men over for det færøske folk ansvarsbevidste holdning.»

At der i loven var tale ikke blot om indrømmelse af ret til selvstyre og national frihed, men også om en direkte hjælp til selvstyre, begrundede P. M. Dam med at sige, og jeg citerer fra sp. 3317:

»... thi forslaget indebærer intet enten-eller, men understreger tværtimod, at det for de allerfleste sagers vedkommende skal stå færingerne frit selv at skønne og bestemme med hensyn til tidspunktet for overtagelsen af det fulde økonomiske og administrative ansvar.»

Både hjemmestyreloven og folketingsmand Dams udtalelser må læses således, at intentionerne på det tidspunkt, da loven blev til, var, at staten forpligtede sig til fortsat styring af opgaver, som Færøerne endnu ikke fuldt ud kunne magte. Det takkede P. M. Dam for, og det løfte har folketaget troligt holdt, bl. a. ved imødekommenhed over for hjemmestyrets årlige ansøgninger til finansudvalget vedrørende 50 pct. dækning af udgifterne til det færøske sygehusvæsen.

Lad mig sige straks, at jeg ser med stor forståelse på den økonomiske hjælp, det danske samfund år efter år yder den færøske befolkning, men jeg finder det rigtigt, at der handles i overensstemmelse med den lov, der grundlæggende har fastlagt forholdet mellem Færøerne og den øvrige del af riget. Det foreliggende lovforslag § 1 er ikke i overensstemmelse med hjemmestyrelovens § 2. Det fastslås også ganske utvetydigt i bemærkningerne til paragraffen. Kan man sådan udtynde og svække hjemmestyrelovens klare og ædle principper?

Færøske skatter og afgifter er særanliggende. Af de færøske skatter og afgifter ydes intet til statskassen. Det færøske hospitalsvæsen skal efter det foreliggende lovforslag fremtidig for 50 pct.s vedkommende automatisk finansieres af statens midler, samtidig med at det i lovforslagets § 1 fastslås, at det er hjemmestyre, lagting, landsstyre m. v., der alene administrerer det færøske sygehusvæsen.

I P. M. Dams tale lå en drøm om en dag at gøre alle færøske sager til særanliggende med hjemmestyrelovens forudsætning, at de var finansieret ved egne midler. Jeg savner en begrundelse for, at denne linje nu skal forlades.

Vi går ikke ind for det princip, der er nedlagt i loven her. Det har mit parti tidligere gjort opmærksom på. Det gjorde vor ordfører, hr. Jørgen Junior, opmærksom på vedrørende administrationens overførelse til færøske myndigheder vedrørende invalidepension, offentlig forsorg, børneforsorg og børnebidrag til enlige forsørgere, hvilket man kan læse i Folketingstidende fra den 9. april 1975, sp. 3104.